

Module P.1-2022 Nalatenschap en erfbelasting na overlijden partner A met (stief)kinderen

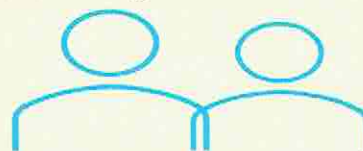
"Het leven is niet eeuwig en eindigt veelal onverwacht;

en soms zelfs tijdens het leven raakt je de grip hierop kwijt.

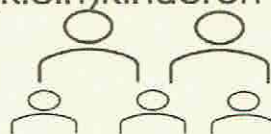
Sta stil bij de mogelijke gevolgen en demp onnodige financiële last."

Vraag is: hoe?

Gehuwde (groot)ouders,
beiden nog levend

Met (klein)kinderen

Met een goed testament!

Onder de 60-plussers heeft een grote groep een eigen woning, met lage tot geen hypotheek en wat spaargeld; bij overlijden van een van de partners valt diens vermogensdeel in de nalatenschap en zal er veelal dus ook erfbelasting betaald moet gaan worden. De wettelijke verdeling van een nalatenschap is 50% van het gezamenlijk vermogen en gaat over naar de kinderen en de achterblijvende partner elk voor een kindsdeel. Door de langstlevende bepaling blijven alle bezittingen bij de overblijvende partner en krijgen de kinderen een vordering in geld op die partner. Doordat de vordering eerst voldaan wordt bij diens overlijden, wordt voor de berekening van de erfbelasting het erfdeel met een rentefactor gecorrigeerd, waarbij de hoogte afhankelijk is van de leeftijd van de langstlevende partner. Wel dient de verschuldigde erfbelasting afgerekend te worden, indien de erfdelen groter zijn dan de geldende vrijstellingen. (2022: achterblijvende partner ca € 680.000 en kind ca € 21.500.) Dit kan toch om aanzienlijke bedragen gaan. Bij het overlijden van partner B worden die vorderingen van de kinderen in mindering gebracht op diens vermogen waarover erfbelasting moet worden afgerekend.

Publicaties van ouderenorganisaties wijzen erop dat maar weinig 60-plussers zich in die materie verdiepen en slimme keuzes gemaakt hebben om de erfbelasting zo laag mogelijk te houden. Het voorbeeld in dit rekenmodel P.1 (en P.2) maakt zichtbaar dat er wel degelijk veel te winnen valt, door ondermeer maximaal gebruik te maken van de vrijstellingen.

Doel module P.1 Zo laag mogelijke erfbelasting na overlijden

Laten zien wat de uitkomsten zijn van de verdeling van het vermogen van Partner A als erflater en de daaruit voortvloeiende afrekening erfbelasting. Dit zowel ingeval er geen testament is opgemaakt (of het is een standaard testament dat de wettelijke verdeling volgt) en wanneer er een testament is waarbij in de verdeling rekening gehouden wordt met de vrijstellingen en andere factoren om de erfbelasting te minimaliseren. Aangeraden wordt de berekeningen voor beide partners te doen als de leeftijd sterk afwijkend is, maar ook als één of beiden nog een eigen vermogen hebben.

Dit op basis van de huidige vermogenscomponenten en van het toepassing zijnde huwelijksrecht en eventuele testamentaire bepalingen. Er moet dus sprake zijn van een huwelijk (niet gescheiden), geregistreerd partnerschap of minimaal 5 jaar samenwonend en gezamenlijke huishouding vormend.

Als het inkomen dan wel de oudedagsvoorziening (AOW/pensioen/lijfrente) niet toereikend is voor het levensonderhoud van de overblijvende partner zal dus op het vermogen ingeteerd gaan worden en is het dus belangrijk om hiermee bij de berekeningen rekening te houden. Zo kan bepaald worden dat de nettowaarde van het erfdeel van de kinderen wordt teruggebracht tot maximaal de vrijstelling en het meerdere toevalt aan de achterblijvende partner, het zogeheten opvullegaat. De erfbelasting is dan veelal nul.

Stappenplan

Deze module is opgezet als een verkenning van de verdeling van het vermogen van Partner A als erflater en de daaruit voortvloeiende afrekening erfbelasting. Doe de berekening voor beide partners als de leeftijd niet gelijk is, dan wel ieder ook nog een eigen vermogen heeft.

Blad Vermogen A: met nalatenschap partner A met wettelijke verdeling

1

De verschillende vermogensbestanddelen in de nalatenschap worden ingevuld naar de richtlijnen van de belastingdienst voor de erfbelasting en het totaal is dus het uitgangspunt voor de verdeling.

2

Blad Erfgenamen A

De aantallen mogelijke erfgenamen worden ingevuld en enkele andere erfrechtelijke vragen zijn te beantwoorden.

3

Blad Verdeling bij versterf, de wettelijke verdeling voor partner A

Vervolgens wordt de wettelijke verdeling en erfbelasting berekend en getoond. Het zal duidelijk zijn dat behalve de hoogte van de nalatenschap ook het aantal kinderen de hoogte van de erfbelasting bepaald; immers voor elk kind (of kleinkind bij voor-overlijden van een kind) geldt een vrijstelling van € 21.559 (in 2022) plus een renteopslag afhankelijk van de leeftijd van de langstlevende ouder.

4

Blad erfbelasting bij versterf (ook bij testament partner A met wettelijke verdeling)

De belastingclaim berekent uit de verdeling van erflater's vermogen volgens de wettelijke verdeling van de nalatenschap van partner A.

5

Blad Legaten

Wanneer overwogen wordt om aan enkele personen (familie of anderen) of goede doelen geld of goederen na te laten (legaat) wordt dit aangegeven bij onderdeel legaten.

6

Blad Verdeling bij testament partner A rekeninghoudend met vrijstellingen en legaten.

In de berekening testamentaire verdeling wordt een deel van de nalatenschap aan de kinderen doorgeschoven naar de klein en achter-kleinkinderen (ter grootte van de betreffende vrijstellingen), waardoor de belastbare bedragen worden verminderd. Deze bedragen kunnen vervolgens worden aangepast aan de gewenste situatie en de erfbelasting wordt bepaald.

7

Blad Erfbelasting bij testament (met aangepaste verdeling)

De belastingclaim berekent uit de verdeling van erflater's vermogen, mits de legaten onder de grenzen van de vrijstellingen blijven, dan wel betaald worden door de begunstigden zelf.

Blad Samenvatting

Een overzicht van de verdeling en de besparing in de erfbelasting aan de hand van het ingevulde vermogen en de erfgenamen.

Voorbeeld in dit rekenmodel P.1.

In dit rekenmodel is een voorbeeld uitgewerkt, waarin wordt uitgegaan van een gemeenschappelijk vermogen bestaande uit een woning, met een kleine hypotheek en wat spaargeld in totaal € 300.000. Verder hebben beide partners ook nog een klein bedrag aan eigen vermogen.

Dit mede om inzicht te geven in de mogelijke vermogensstructuren en de effecten op de verdeling. Is hiervan geen sprake dan worden die kolommen leeg gelaten.

De partners hebben 3 eigen kinderen, waarvan 1 overleden met 2 kleinkinderen, 1 stiefkind en daarnaast nog 3 andere kleinkinderen (totaal 5 dus).

Uitwerking bij wettelijke verdeling (zonder of met testament)

De eerste berekening volgt de wettelijke verdeling (verdeling bij versterf). De nalatenschap is hierbij 50% van het vermogen van € 300.000 dus € 150.000 plus € 24.000 eigen vermogen van partner A, te verdelen over partner B en 3 kinderen. Stiefkind ontvangt niets, alleen bij testament. Door de langstlevende bepaling blijft het vermogen bij de overblijvende partner en krijgt elk kind een vordering op de partner van € 43.500. Er wordt op het erfdeel een rentefactor toegepast die groter wordt naarmate de leeftijd van de achterblijvende partner afneemt.

Bij een leeftijd van 70 voor partner B zal in het gegeven voorbeeld voor de kindsdelen de erfbelasting € 734 bedragen. Dit kan opgevangen worden door de kleinkinderen in de nalatenschap op te nemen.

Uitwerking met aangepaste verdeling in testamenten van beide partners

In P.1 is vervolgens een testamentair alternatief uitgewerkt waarbij van het erfdeel voor de langstlevende partner € 34.400 is doorgeschoven naar kinderen en kleinkinderen, om zo maximaal van de vrijstellingen te profiteren.

Hierdoor wordt de schuld van partner B aan de erven in de nalatenschap groter, daalt het vermogen van partner B en zal er bij diens overlijden dus minder erfbelasting verschuldigd. Wordt dit principe ook toegepast in de nalatenschap van partner B, dus maximaal profiteren van de vrijstellingen, dan daalt de erfbelasting van ca € 12.500 tot 0..

Opgemerkt wordt dat hier is uitgegaan van een renteafspraak bij overlijden van partner A van 0% en bij de aangifte erfbelasting hiervan niet is/wordt afgeweken.

Uw persoonlijke situatie uitwerken in P.1

Door uw vermogenscomponenten, erfgenamen en testamentaire wensen in te vullen krijgt u een beeld hoe het in uw situatie geregeld kan zijn.

Van belang is te begrijpen dat bij het overlijden van partner B de vorderingen van de (klein)kinderen uit de nalatenschap van de eerstoverleden partner/ouder (A) de nalatenschap van partner B doen verminderen. Dus hoe hoger die vorderingen hoe lager de nalatenschap van partner B. Niet gebruikte vrijstellingen bij partner A kunnen bij de nalatenschap van partner B tot hogere belastingdruk leiden.

Dit geldt evenzeer bij hogere erfdeelen in nalatenschappen waarbij de tariefsgrenzen met de verdubbeling van belastingpercentages een rol van betekenis zijn bij de belastingdruk. Als bij partner B kinderen belast kunnen worden met 20% in plaats van 10% , dan kan dat deel wellicht al toebedeeld worden bij testament van partner A.

Het doel is die verdelingen te vinden die over beide nalatenschappen tezamen een zolaag mogelijke afdracht erfbelasting tot gevolg heeft.

Als de uiteindelijke belastingclaim toch nog erg hoog uitvalt en er is voldoende inkomen en vermogen om reeds bij leven kleine(binnen de vrijstellingen) schenkingen te doen aan toekomstige erfgenamen, zal daarmee die latente belastingclaim aanzienlijk verlaagd kunnen worden. En door dit ook vast te leggen in een levenstestament kan dit jaarlijks doorgezet worden ook als u door wilsonbekwaamheid zelf niet meer hierover kunt beslissen.

Belangrijk:

Overleg met de notaris of de gemaakte keuzes juist zijn alvorens een en ander in het testament vast te leggen dan wel dit te laten aanpassen. Mogelijk dat sommige omstandigheden of componenten toch anders beoordeeld moeten worden.

Geadviseerd wordt dit opnieuw door te rekenen als in de familieverhouding of financiële samenstelling belangrijke veranderingen hebben plaatsgevonden.

Denk ook aan het laten opmaken van een levenstestament met een WLZ clause om te voorkomen dat het vermogen moet worden "opgegeten", bijvoorbeeld ingeval van opname in een zorginstelling en de aanspraken van de kinderen daardoor verdampen.

Een andere aanbeveling is om in het testament de erven de bevoegdheid te geven om gezamenlijk een andere verdeling af te spreken, daarmee te kunnen inspelen op niet voorziene omstandigheden.

P.1 Downloaden en zelf invullen tegen een kleine vergoeding en ook een goed doel steunen

De inleiding van de module P.1 (als PDF) kan gratis gedownload worden zodat duidelijk wordt of de uitwerking aansluit bij de persoonlijke situatie.

De rekenmodule P.1 wordt beschikbaar gesteld tegen een geringe kostenvergoeding van € 12,50 (incl btw). Doneer minimaal € 10,- aan het Project "Oud geld helpt jong leven" en ontvang een korting van € 5.

OF

P.1 Een uitwerking aanvragen tegen een kleine vergoeding en ook een goed doel steunen

Omdat niet iedereen handig is in het gebruik van dergelijke programma's hoe eenvoudig het misschien moge lijken, is er voor elke module een invulformulier beschikbaar aan de hand waarvan bij AdArma die module ingevuld wordt en het resultaat als pdf wordt terug gemaïld.

In plaats van de eerder genoemde gebruikersbijdrage bedraagt de vergoeding hiervoor € 25 (incl btw) per verzoek, bij een donatie van minimaal € 10 aan het Project "Oud geld helpt jong leven" een korting van € 5,-.

"Oud geld helpt jong leven!" voor Stichting Metakids

Met het project "Oud geld helpt jong leven" wil Ad Arma BV een bijdrage leveren aan de financiering van studies en onderzoeken gericht op herstel van beschadigd jong leven.

Auteursrecht & privacy

Ad Arma BV bouwde van 1985 tot 2018 financiële en technische programma's voor de kleinere verzekeringsmaatschappijen in Nederland en daar buiten. Heeft de expertise zowel op IT-vlak als wetstechnisch voor het omzetten van complexe vraagstukken in eenvoudige oplossingen Gebruiksrecht uitsluitend door particulieren voor eigen gebruik. Privacy bescherming: deze rekentool is ontworpen voor de desktop (PC); persoonsgegevens worden niet gevraagd en er is geen koppeling via het internet met enig ander programma.

Applicatie is auteursrechtelijk beschermd, teksten en andere elementen mogen niet voor andere commerciële toepassingen overgenomen worden zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de Ad Arma BV.

Licentiecode voor maximaal 3 gebruikers. P1-20211028-GvbuPlxdfQm

2021 Ontwerp, bouw & distributie

Ad Arma bv

Overzicht samenstelling vermogen

rubricering volgens formulier aangifte erfbelasting

	Gemeen- schappelijk vermogen	Prive vermogen Partner A (ovl)	Prive vermogen Partner B langstlevend
1. Woonhuis in Ned	350.000		
2. Ov goederen	10.000	6.000	8.000
3. Banksaldi	20.000	8.000	10.000
4. Beleggingen	10.000	,	
5. (Levens)verzekeringen		10.000	10.000
Totaal bezittingen	390.000	24.000	28.000
6. Hypotheek	80.000		
7. Ov schulden			
8. Schenkingen op papier	10.000		
Totaal schulden	90.000	0	0
8. Totaal vermogen	300.000	24.000	28.000
9. Pensioenaanspraken, lijfrentes			
Jaarlijkse uitkeringen (ex AOW/ANW)			30.000
Contante waarde aanspraken met factor 50% minus belastingclaim		7 30%	222.600 77.910

Toelichtingen

1. Woonhuis in eigen gebruik
Voor de erfbelasting wordt de WOZ waarde gevolgd.
4. Beleggingen, zoals aandelen etc tegen de actuele waarde
Bezittingen als 2e woning in buitenland zorgen voor een extra complicatie, door internationale belastingverdragen, waar in dit model geen rekening wordt gehouden.
5. Betreft kapitaalverzekeringen, geen pensioen of lijfrente, die tot uitkering komen.
6. Restantschuld van de hypotheek eigen woning
7. Overige schulden
8. zoals papieren (mits notarieel vastgelegd) schenkingen en de jaarlijkse rentebetalingen ook feitelijk worden nagekomen.
9. Gekapitaliseerde toekomstige nabestaande pensioenaanspraken en lijfrente uitkeringen ivm berekening pensioenimputatie op de partnervrijstelling. De AOW en een eventuele ANW uitkering worden niet meegenomen. Deze factor wordt eerst relevant bij vermogens boven de 1 miljoen en hoge pensioenaanspraken. De actuele standen van pensioenaanspraken en AOW zijn op te vragen via www.mijnpensioenoverzicht.nl van **Stichting Pensioenregister**

Overzicht in aanmerking komende erfgenamen

Personen

1. Partner A (als ovl)	geb.jaar	1950	
2. Partner B langstlevend leeftijd	geb.jaar	1951	71
3.a Kinderen		3	
waarvan Kinderen met beperking		0	
waarvan overleden met x kinderen		1	2
3.b Stiefkinderen (alleen bij testament)		1	
Kleinkinderen (niet van overleden kind)		3	
Achterkleinkinderen		0	

Huwelijkse staat

4. Gehuwd Voor 2018 Huwelijkse Voorwaarden	ja	ja	nee
5. Geregistreerd partnerschap Beperkte gemeenschap met afwijkingen			

Testamentaire aandachtspunten

6. Testament opgesteld na 2010 volgt wettelijke verdeling Rentevergoeding opgenomen	nee		
7. Legaat verkrijgenden Kleinkinderen Achterkleinkinderen Goede doelen ed.	nee		
8. Opvul /afvullegaat	nee		

Toelichtingen

- De partner A wiens vermogen door vererving overgedragen wordt.
- De partner B als langstlevende aangemerkt
- Kinderen van de erflater, uit huwelijk geboren, erkend of geadopteerd door erflater (dus geen stiefkinderen, dit is alleen mogelijk bij testament)
- Huwelijkse voorwaarden zijn bepalend voor de verdeling van het aanwezige vermogenscomponenten over de beide echtgenoten
- Geregistreerd partnerschap, kan bepalingen bevatten die afwijken van de regeling dat alle bezittingen en schulden ontstaan tijdens geregistreerd partnerschap van beiden zijn.
- Testamenten kunnen de wettelijke (gelijke) verdeling volgen, dan wel hiervan afwijken en anderen toevoegen. De legitieme portie is 50% van het wettelijk erfdeel.
- Legaten: goederen of geld toegewezen aan niet erfgenamen en inmindering komen van over erfgenamen te verdelen bedrag.
- Opvul/afvullegaten in testamenten zijn bepalingen die de verdeling tussen langstlevende partner en de kinderen aanpast en daardoor de afrekening erfbelasting verminderd. Het opvullegaat is wel, maar het afvullegaat is nog niet in dit model begrepen.